

Pracovní dokument pro tvorbu věcného záměru zákona o sociálních pracovnících (profesní zákon)

Obsah

ČÁST PRVNÍ.....	3
1. ÚVODNÍ USTANOVENÍ.....	3
1.1. Předmět úpravy.....	3
1.2. Základní zásady.....	3
1.3. Působnost v oblasti sociální práce.....	3
1.4. Vymezení předpokladů pro výkon profese sociálního pracovníka.....	3
ČÁST DRUHÁ.....	4
2. ODBORNÁ ZPŮSOBILOST A DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	4
2.1. Odborná způsobilost	4
2.2. Bezúhonnost.....	4
2.3. Další vzdělávání	5
2.4. Akreditace.....	6
ČÁST TŘETÍ.....	7
3. PROFESNÍ POSTAVENÍ SOCIÁLNÍHO PRACOVNÍKA.....	7
3.1. Profesní postavení sociálního pracovníka	7
3.2. Sociální institut	10
3.3. Profesní titul	10
3.4. Přestupky a správní delikty.....	11
ČÁST ČTVRTÁ.....	12
4. PROFESNÍ KOMORA SOCIÁLNÍCH PRACOVNÍKŮ	12
4.1. Vznik profesní komory.....	12
4.2. Postavení a působnost profesní komory.....	12
4.3. Práva a povinnosti profesní komory.....	12
4.4. Členství v profesní komoře.....	14
4.5. Organizace profesní komory	17
ČÁST PÁTÁ.....	20
5. VYMEZENÍ NĚKTERÝCH POJMŮ	20
ČÁST ŠESTÁ.....	21

6.	SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	21
6.1.	Společná ustanovení.....	21
6.2.	Přechodná ustanovení.....	21
6.3.	Závěrečná ustanovení.....	21

PRACOVNÍ DOKUMENT

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

1.1. Předmět úpravy

Tento zákon upravuje:

- a) předpoklady a podmínky pro výkon profese sociální práce,
- b) profesní postavení sociálních pracovníků,
- c) vznik, postavení a působnost profesní komory sociálních pracovníků (dále jen „profesní komora“).

1.2. Základní zásady

1. Tento zákon se vztahuje na všechny sociální pracovníky v působnosti všech rezortů ve veřejnoprávních a v soukromoprávních subjektech; včetně samostatného výkonu činnosti.
2. Výkon profese sociální práce, kvalifikační předpoklady odborné způsobilosti sociálního pracovníka a další podmínky pro výkon profese se řídí tímto zákonem.
3. Sociální pracovníci jsou při výkonu profese vázáni Etickým kodexem sociálních pracovníků v ČR, který vydá profesní komora.

1.3. Působnost v oblasti sociální práce

Správu podle tohoto zákona vykonávají

- a) Profesní komora sociálních pracovníků (dále jen „profesní komora“),
- b) Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“).

1.4. Vymezení předpokladů pro výkon profese sociálního pracovníka

1. Sociální pracovník je fyzická osoba, která je
 - a) odborně způsobilá v souladu s ustanoveními části druhé pro profesní postavení osoby sociálního pracovníka úspěšným zakončením studijního oboru (programu)¹ uskutečňovaného ve studijním programu (oboru) naplňujícím požadavky pro kvalifikaci a vzdělávání v sociální práci stanovené orgánem pověřeným k jeho akreditaci. Požadavky musí splňovat jak studijní obor (program), tak studijní program (obor),
 - b) je registrovaná v profesní komoře,
 - c) svéprávná,
 - d) bezúhonná v souladu s ustanoveními části druhé,
 - e) zdravotně způsobilá.
2. Posuzování předpokladu zdravotní způsobilosti se řídí zvláštním právním předpisem.

¹ Údaje uvedené v závorkách v čl. 1.4 odst. 1 písm. a) jsou platné pro vyšší odborné školy, neboť VOŠ používají pojmy program a obor v opačném významu oproti VŠ.

ČÁST DRUHÁ

ODBORNÁ ZPŮSOBILOST A DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

2.1. Odborná způsobilost

1. Sociální pracovník je odborně způsobilý
 - a) jestliže dosáhl vyššího odborného vzdělání absolvováním vzdělávacího oboru akreditovaného podle zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, v programech vzdělání v sociální práci,
 - b) jestliže dosáhl vysokoškolského vzdělání absolvováním bakalářského studijního programu akreditovaného podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, v oborech vzdělání v sociální práci,
 - c) jestliže dosáhl vysokoškolského vzdělání absolvováním bakalářského i magisterského studijního programu akreditovaného podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, v oborech vzdělání v sociální práci.
2. Uznávání odborné kvalifikace získané v zahraničí se řídí zvláštním právním předpisem (zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace).

2.2. Bezúhonnost

1. Za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona považuje fyzická osoba, která nebyla odsouzena pro úmyslný trestný čin, ani trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s výkonem profese sociální práce, nebo činností s ní srovnatelnou, anebo fyzická osoba, jejíž odsouzení pro tyto trestné činy bylo zahazeno nebo se na ni z jiných důvodů hledí, jako by nebyla odsouzena.
2. Bezúhonnost se dokládá výpisem z evidence Rejstříku trestů a dále doklady prokazujícími splnění podmínky bezúhonnosti vydanými státy, ve kterých se fyzická osoba zdržovala v posledních 3 letech nepřetržitě déle než 3 měsíce. Výpis z evidence Rejstříku trestů a další doklady, jimiž se dokládá bezúhonnost, nesmí být starší 3 měsíců. Při uznávání dokladu o bezúhonnosti, který vydal příslušný orgán jiného členského státu Evropské unie, se postupuje podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace).
3. Za účelem doložení bezúhonnosti si profesní komora vyžádá podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů) výpis z evidence Rejstříku trestů. Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříku trestů a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

2.3. Další vzdělávání

2.3.1. Úvodní ustanovení

1. Sociální pracovníci mají povinnost dalšího vzdělávání, tedy systematického průběžného udržování a obnovování odborné způsobilosti v souladu s rozvojem sociální práce, a to po celou dobu výkonu profese.
2. Sociální pracovníci se mohou účastnit dalšího vzdělávání, kterým si zvyšují kvalifikaci, a dalšího vzdělávání, kterým získávají specializaci.
3. Zaměstnavatel je povinen další vzdělávání sociálnímu pracovníkovi zabezpečit a kdykoli prokázat způsoby, kterými naplňování podmínek pro výkon profese sociální práce zajišťuje.
4. K dalšímu vzdělávání přísluší sociálnímu pracovníkovi volno. Za dobu čerpání tohoto volna přísluší náhrada výdělku, která se rovná výši ušlého výdělku.
5. Druhy a podmínky dalšího vzdělávání a způsob jeho ukončení stanoví zvláštní právní předpisy a prováděcí předpisy na základě návrhu profesní komory.

2.3.2. Prohlubování kvalifikace

1. Účelem prohlubování kvalifikace sociálního pracovníka je rozvoj vědění v oboru sociální práce v zájmu klientů a z hlediska výkonu profese.
2. Zaměstnavatel je povinen prohlubování kvalifikace v rozsahu nejméně 24 hodin za rok (při plném pracovním úvazku) sociálnímu pracovníkovi zabezpečit a uhradit, pokud nestanoví zvláštní právní úprava jinak, a kdykoli prokázat způsoby, kterými naplňování podmínek pro výkon profese sociální práce zajišťuje.
3. Druhy a podmínky prohlubování kvalifikace a způsob jejich ukončení stanoví zvláštní právní předpisy a prováděcí předpisy na základě návrhu profesní komory.
4. Účast na dalším vzdělávání podle odstavce 2.3.2. se považuje za prohlubování kvalifikace podle § 230 zákona č. 262/2006 Sb., Zákoník práce.

2.3.3. Supervize

1. Supervize je organizovaná příležitost k reflexi, která se zaměřuje na různé aspekty pracovní situace, s cílem zkvalitnit práci a podpořit odborný růst pracovníka. Supervize představuje důležitou formu ochrany před syndromem vyhoření.
2. Zaměstnavatel je povinen pravidelnou externí supervizi v rozsahu nejméně 12 hodin za rok sociálnímu pracovníkovi zabezpečit a uhradit, pokud nestanoví zvláštní právní úprava jinak, a kdykoli prokázat způsoby, kterými naplňování podmínek pro plnění jeho pracovních úkolů zajišťuje.

3. Minimální standard vzdělávání supervizora by měl odpovídat nejméně požadavkům ANSE².
4. Druh, formy a podmínky supervize včetně dalších ujednání dojednávají společně sociální pracovníci, zadavatelé supervize anebo bezprostřední nadřízení sociálních pracovníků, a supervizor.

2.4. Akreditace

1. Ministerstvo a profesní komora rozhodují o akreditaci vzdělávacích programů pro účely zajištění kvalifikačního a dalšího vzdělávání sociálních pracovníků.
2. Písemná žádost o akreditaci se podává na předepsaném tiskopisu.
3. Žádost o akreditaci vzdělávacího programu, kromě náležitostí podání podle správního řádu, obsahuje:
 - a) oprávnění ke vzdělávací činnosti podle zvláštního právního předpisu³ a přehled o dosavadní činnosti žadatele o akreditaci,
 - b) doklady o materiálním a technickém zabezpečení vzdělávacího programu,
 - c) seznam fyzických osob, které se budou podílet na vzdělávání, a doklady o jejich odborné způsobilosti nebo osvědčení o uznání odborné kvalifikace,
 - d) formu osvědčení o absolvování vzdělávacího programu s uvedením identifikačních údajů vzdělávacího zařízení, údajů uvedených v písmenu b), identifikačních údajů o osobě, která vzdělávací program absolvovala, a datum vydání osvědčení.
4. Součástí žádosti je doklad o zaplacení správního poplatku za její přijetí.
5. Minimální obsah⁴ a minimální časový rozsah vzdělávacího programu stanoví prováděcí právní předpisy.

² ANSE – Association of National Supervision Europe, www.anse.eu

³ Např. zákon č. 564/2011 Sb., školský zákon, nebo 111/1998 Sb., o vysokých školách (výčet příkladný, nikoli uzavřený)

⁴ Měřítkem může být Minimální standard vzdělávání v sociální práci ASVSP, www.asvsp.org

ČÁST TŘETÍ

PROFESNÍ POSTAVENÍ SOCIÁLNÍHO PRACOVNÍKA

3.1. Profesionální postavení sociálního pracovníka

3.1.1. Sociální pracovník - všeobecný

Všeobecný sociální pracovník je fyzická osoba, která

1. je odborně způsobilá dle čl. 2.1,
2. splňuje další podmínky stanovené zvláštními právními předpisy podle činnosti, kterou vykonává⁵,
3. samostatně vykonává alespoň jednu z těchto činností:
 - a) aktivně vyhledává a monitoruje podmínky a události, které v rámci obtížné životní situace klientů (jedince, rodiny, skupiny nebo komunity) ohrožují jejich lidskou důstojnost a vyvolávají nesnáze v interakcích se subjekty v sociálním prostředí na všech úrovních organizace společnosti za účelem zjištění této situace nebo působení na ni (depistáž);
 - b) rozpoznává potřeby klientů (jedince, rodiny, skupiny nebo komunity), jejichž lidská důstojnost a uspokojování potřeb jsou ohroženy v interakci se subjekty v sociálním prostředí;
 - c) posuzuje životní situace klientů, tedy vliv sociální události nebo kombinací sociálních událostí, které jsou předmětem objednávky klienta, nebo jsou rozpoznány sociálním pracovníkem, vždy s nejvyšším možným zapojením klienta;
 - d) na základě komplexního posouzení životní situace společně s klienty (jedincem, rodinou, skupinou nebo komunitou) koncipuje, realizuje a vyhodnocuje pomáhající intervenci, vždy s nejvyšším možným zapojením klienta;
 - e) využívá metody a techniky sociální práce a multidisciplinární spolupráce;
 - f) účastní se přípravy, tvorby i zkoumání efektivity systémů a nástrojů sociální podpory klientů, které tvoří součást institutů sociální ochrany, a to jak na úrovni praktické činnosti a přímé sociální práce, tak na úrovni legislativní, systémově-koncepční a odborné;

⁵ např. sociální kurátor, kurátor pro mládež, sociální pracovník sociálně-právní ochrany dětí, protidrogový koordinátor, koordinátor pro romské a národnostní záležitosti, koordinátor práce s osobami zvláště ohroženými sociálním vyloučením, sociální pracovník ve zdravotnickém zařízení, v sociálních službách, ve vězeňství, v rámci výkonu agendy sociálních dávek a všude tam, kde se provádí sociální šetření a posuzování sociální situace osob

- g) vykonává komplexní agendy nebo zajišťuje intervence v systémech, které jsou upraveny ve zvláštních právních předpisech⁶,
4. pod metodickým vedením sociálního pracovníka specialisty vykonává činnosti stanovené zvláštními právními předpisy a prováděcími předpisy pro výkon specializované sociální práce.

3.1.2. Sociální pracovník - specialista

Sociální pracovník specialista je fyzická osoba, která

1. je odborně způsobilá dle čl. 2.1,
2. získala prokazatelně nejméně 3 roky praxe v postavení všeobecného sociálního pracovníka,
3. získala specializaci v oblasti sociální práce dle bodu 3.1.2.1.,
4. samostatně vykonává odborné činnosti sociální práce v rozsahu této specializace,
5. metodicky vede všeobecné sociální pracovníky v oblasti své specializace.

3.1.2.1. Specializace v oblasti sociální práce

1. Specializaci, tedy speciální odborné kompetence v práci s klienty, sociální pracovník získává absolvováním specializačního vzdělávání, výcviků, praxí v sociální práci po praktickém ověření požadovaných kompetencí a složení specializačních zkoušek k výkonu specializované sociální práce.
2. Obsah specializace včetně požadovaných kompetencí, a formy a podmínky získání specializace, stanoví zvláštní právní předpisy a prováděcí předpisy na základě návrhu profesní komory.

3.1.3. Licencovaný sociální pracovník

3.1.3.1. Licencovaný specialista

Licencovaný specialista je sociální pracovník, který

1. nabyl profesní titul dle článku 3.1.2,
2. získal prokazatelně nejméně 5 let praxe v postavení sociálního pracovníka specialisty,
3. získal licenci v oblasti sociální práce dle bodu 3.1.3.3.,
4. je autonomním odborníkem a samostatně vykonává činnosti sociální práce v oblasti získané licence, například:
 - a) metodická a koncepční činnost v oblasti sociální práce v různých typech organizací,

⁶ např. sociálně právní ochrana dětí, zdravotní a specifické sociálně zdravotní služby, školská zařízení a ústavní výchova, trestní justice a výkon trestu, psychosociální a pedagogicko-psychologické poradenství

- b) kontrolní a inspekční činnost,
- c) supervize sociálních pracovníků na úrovni mikropraxe,
- d) vedení praxí a odborných stáží, mentoring,
- e) vzdělávání sociálních pracovníků na vyšších odborných školách, vysokých školách a v rámci dalšího vzdělávání v sociální práci.

3.1.3.2. Licencovaný expert

Licencovaný expert je sociální pracovník, který

1. je odborně způsobilý dle čl. 2.1, odst. 1, písm. c) anebo získal odbornou kvalifikaci na úrovni rigorózní zkoušky (PhDr.), doktorské zkoušky (Ph.D.), habilitačního řízení (doc.) či profesury (prof.) ve studijním oboru uskutečňovaném ve studijním programu v sociální práci,
2. získal licenci v oblasti sociální práce dle bodu 3.1.3.3.,
3. je autonomním odborníkem, expertem v oboru sociální práce, podílí se na rozvoji oboru sociální práce a samostatně vykonává činnosti sociální práce v oblasti získané licence, například:
 - a) věda, výzkum a inovace,
 - b) koncepce a legislativa,
 - c) metodická a koncepční činnost v sociální práci,
 - d) koordinace výkonu sociální práce na úrovni obecní, krajské nebo celostátní,
 - e) supervize sociálních pracovníků na úrovni mikropraxe i makropraxe,
 - f) vedení praxí a odborných stáží, mentoring,
 - g) vzdělávání sociálních pracovníků na vyšších odborných školách, vysokých školách a v rámci dalšího vzdělávání v sociální práci.

3.1.3.3. Licence v oblasti sociální práce

1. Licenci sociální pracovník získává na základě prokázání odbornosti a praktických zkušeností v sociální práci po složení licenčních zkoušek.
2. Licenci uděluje sociálnímu pracovníkovi profesní komora.
3. O udělení licence může žádat sociální pracovník, který splnil podmínky pro výkon licencované sociální práce.
4. Podmínky pro získání licence stanoví prováděcí předpisy na základě návrhu profesní komory.

3.2. Sociální institut

1. Sociální institut je pracovištěm praktického ověřování kompetencí sociálních pracovníků, jehož posláním je šířit dobrou praxi, umožňovat zvyšování profesního postavení, získání licence a vyvíjet nástroje inovace v sociální práci.
2. Sociální institut je subjekt, který je profesionál v sociální práci, prokázal svou odbornou kapacitu a byl mu profesní komorou udělen status sociálního institutu.
3. Sociální institut na základě podmínek získání specializace, udělení licence, stanovených prováděcími předpisy na základě návrhu profesní komory, poskytují stáže pro získání požadovaných kompetencí a provádějí praktické ověřování jejich nabytí.
4. Personální zabezpečení sociálního institutu musí být dostatečné pro zajištění výkonu stáže. Sociální pracovníci těchto subjektů vykonávají ucelenou agendu sociální práce a naplňují požadované kompetence. Garantem sociálního institutu musí být sociální pracovník s profesním postavením licencovaný sociální pracovník.
5. Status sociálního institutu zaniká jeho odejmutím buď na vlastní žádost pracoviště, nebo přestane-li pracoviště splňovat některou z podmínek pro jeho udělení.
6. Podmínky pro udělení statusu sociálního institutu a způsob kontroly kvality sociálního institutu stanoví prováděcí předpisy na základě návrhu profesní komory.
7. Pracoviště sociálního institutu může být bonifikováno prostřednictvím finančních mechanismů státního rozpočtu.

3.3. Profesionální titul

1. Fyzická osoba, která splnila předpoklady a podmínky pro výkon sociální práce podle tohoto zákona, má právo používat profesní titul „sociální pracovník“.
2. Fyzická osoba, která splnila předpoklady a podmínky pro výkon specializované sociální práce podle tohoto zákona, má právo používat profesní titul „sociální pracovník specialista“. Profesionální titul může být doplněn o oblast získané specializace v souladu s prováděcími právními předpisy.
3. Fyzická osoba, která splnila předpoklady a podmínky pro výkon licencované sociální práce podle tohoto zákona, má právo používat profesní titul „licencovaný sociální pracovník“.
4. Profesionální titul podle odstavců 1 – 3 se nezkracuje a používá se za jménem a příjmením osoby.
5. Zakazuje se používat profesní titul jinak, než je upraveno v tomto zákoně, a zakazuje se používat jiné označení zaměnitelné s profesními tituly podle tohoto zákona.
6. Sociální pracovník požívá ochrany podle § 127 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

3.4. Přestupky a správní delikty

1. Přestupku se podle tohoto zákona dopustí ten, kdo používá profesní titul v rozporu s čl. 3.3. Řízení o přestupcích se řídí zvláštním právním předpisem.
2. Správního deliktu se podle tohoto zákona dopustí profesní komora, pokud je nečinná zejména ve věci zapsání do registru členů, udělení statusu sociálního institutu či udělení licence.
3. Ministerstvo může uložit
 - a) fyzické osobě, pokud používá profesní titul v rozporu s čl. 3.3., pokutu až do výše 40.000 Kč;
 - b) profesní komoře, pokud je nečinná při rozhodování podle tohoto zákona, pokutu až do výše 200.000 Kč;
 - c) zaměstnavateli, znemožňuje-li prokazatelně výkon sociální práce v organizaci, naplňování podmínek pro výkon profese a sociálním pracovníkům výkon práv a povinností vyplývajících z tohoto zákona, pokutu až do výše 1.000.000 Kč.
4. Řízení o uložení pokuty je upraveno zvláštním právním předpisem. Řízení o uložení pokuty může ministerstvo zahájit i z vlastního podnětu do tří měsíců ode dne, kdy zjistilo porušení povinností. V rozhodnutí o uložení pokuty ministerstvo určí lhůtu na odstranění nedostatků. Pokud se v této lhůtě nedostatky neodstraní, je možné uložit pokutu opakovaně.
5. Výnosy z pokut jsou příjmem státního rozpočtu.
6. Profesní komora může v disciplinárním řádu upravit ukládání pokut členům komory jako sankci v disciplinárním řízení. Výnosy z pokut uložených členům komory v disciplinárním řízení jsou příjmem profesní komory.

ČÁST ČTVRTÁ

PROFESNÍ KOMORA SOCIÁLNÍCH PRACOVNÍKŮ

4.1. Vznik profesní komory

Zřizuje se Profesní komora sociálních pracovníků (dále jen „profesní komora“) se sídlem v Praze.

4.2. Postavení a působnost profesní komory

1. Profesní komora je samosprávnou nepolitickou stavovskou organizací sdružující všechny sociální pracovníky zapsané v registru vedeném profesní komorou.
2. Profesní komora je právnickou osobou, která vykonává působnost na celém území České republiky.
3. Profesní komora zastupuje navenek sociální pracovníky, resp. celý obor sociální práce.
4. Působnost profesní komory:
 - a. vytváření podmínek pro kvalitní výkon sociální práce,
 - b. garance kvality sociální práce a jejího zvyšování ve vztahu ke klientům,
 - c. podpora sociálním pracovníkům ve výkonu kvalitní odborné práce,
 - d. vyjednávání se subjekty k zajišťování podmínek pro výkon sociální práce.
5. Profesní komora má pravomoc vykonávat některé správní činnosti.

4.3. Práva a povinnosti profesní komory

Profesní komora:

1. zajišťuje agendu registrací členů profesní komory:
 - a) registruje sociálního pracovníka do profesní komory, splňuje-li podmínky k registraci,
 - b) vede písemný a elektronický registr členů profesní komory spravovaný ministerstvem,
 - c) vyžaduje od svých členů doklady prokazující splnění předpokladů a podmínek pro výkon profese,
 - d) pozastaví nebo zruší členství sociálního pracovníka za podmínek stanovených tímto zákonem a prováděcími předpisy upravujícími postupy profesní komory,
2. chrání profesní čest svých členů a status sociální práce jako odborné profesní a profesionální činnosti,
3. chrání práva a odborné profesní zájmy svých členů v souvislosti s výkonem profese:
 - a) garantuje svobodu názorů a volby přístupů v sociální práci,
 - b) vytváří, zprostředkovává a koordinuje ochranné instituty a podporu pro výkon profese sociálního pracovníka,
 - c) poskytuje členům profesní komory pomoc a poradenství v souvislosti s výkonem profese,

- d) zprostředkovává členům komory v případě potřeby zastupování před soudem ve věcech souvisejících s výkonem profese,
 - e) koná ve věcech podnětů, návrhů, připomínek a stížností svých členů v souvislosti s jejich právy a povinnostmi vyplývajícími z tohoto zákona a ostatních právních předpisů,
4. poskytuje členům informační servis o aktuálním dění a novinkách v sociální práci, jedenkrát ročně vydává výroční zprávu o činnosti,
 5. vydává pro členy profesní komory expertní stanoviska k odborným problémům,
 6. chrání etické principy sociální práce:
 - a) dbá, aby členové profesní komory vykonávali svou profesi odborně, v souladu s profesní etikou, v souladu s právními předpisy vztahujícími se k profesi i v souladu s předpisy profesní komory,
 - b) koná ve věcech podnětů, návrhů, připomínek a stížností na výkon profese svých členů,
 - c) uplatňuje disciplinární pravomoc v rozsahu stanoveném tímto zákonem,
 7. vydává interní předpisy profesní komory, předpisy upravující výkon profese sociální práce, nejsou-li předmětem zvláštní právní úpravy, a dbá, aby profesní řády a předpisy byly v souladu právním řádem ČR i mezinárodními předpisy,
 8. stanovuje další důležité předpoklady a podmínky k výkonu profese, zejména etický kodex,
 9. stanovuje obsah odborného kvalifikačního vzdělávání a dalšího vzdělávání a účastní se provádění zkoušek ve spolupráci se vzdělavateli a sociálními instituty,
 10. uděluje specializace a licence v sociální práci a vydává osvědčení,
 11. uděluje status sociálního institutu, vede seznam pracovišť sociálních institutů a vede seznam spolupracujících vzdělávacích institucí a dalších subjektů (fyzických i právnických osob),
 12. vykonává kontrolní pravomoc,
 13. vyjednává s ostatními subjekty:
 - a) účastní se jednání při tvorbě právních předpisů, které ovlivňují výkon profese nebo systémy sociální ochrany obyvatel, a je povinným připomínkovým místem,
 - b) spolupracuje s orgány státní správy, s ostatními profesními sdruženími a vzdělávacími institucemi a s dalšími osobami,
 - c) zabezpečuje mezinárodní spolupráci s profesními sdruženími a vzdělávacími institucemi,
 14. vykonává další činnosti, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis.

4.4. Členství v profesní komoře

4.4.1. Druhy členství

1. Řádné členství

- a) Každá fyzická osoba, která je odborně způsobilá pro výkon profese podle tohoto zákona, a vykonává na území České republiky profesi sociálního pracovníka, má povinnost být členem profesní komory.
- b) Členství v profesní komoře vzniká zápisem do registru.

2. Přidružené členství

- a) Podmínky přidruženého členství a jeho přiznání stanoví profesní komora.
- b) Přidružený člen má právo účastnit se jednání orgánů komory, může předkládat návrhy, ale nemá hlasovací právo.

3. Čestné členství

- a) Podmínky čestného členství a jeho přiznání stanoví profesní komora.
- b) Čestný člen je osvobozen od placení příspěvků.
- c) Čestný člen má právo účastnit se jednání orgánů komory, může předkládat návrhy, ale nemá hlasovací právo.

4.4.2. Podmínky zápisu řádného člena do profesní komory

1. Sociální pracovník je povinen požádat neprodleně po splnění předpokladů a podmínek pro výkon profese o zapsání do registru členů.
2. Profesní komora запиše do registru bezodkladně, nejpozději do 30 dnů od doručení žádosti každého, kdo
 - a) je odborně způsobilý pro výkon profese sociálního pracovníka v souladu s ustanoveními části druhé tohoto zákona,
 - b) vykonává profesi sociálního pracovníka,
 - c) je svéprávný,
 - d) je bezúhonný,
 - e) je zdravotně způsobilý,
 - f) a nebrání tomu předchozí rozhodnutí o vyloučení z profesní komory.
3. Uchazeč o zápis do registru členů, který nebyl profesní komorou zapsán do registru, nebo nebyl-li zápis proveden včas, má právo domáhat se ochrany u soudu.

4.4.3. Podmínky trvání řádného členství v profesní komoře

Podmínkami trvání řádného členství v profesní komoře jsou

- a) výkon profese sociálního pracovníka,
- b) další vzdělávání stanovené tímto zákonem, prováděcími předpisy a příslušnými profesními předpisy,
- c) dodržování povinností členů, právních předpisů a předpisů profesní komory (statutu, etického kodexu a řádů),
- d) svéprávnost,
- e) bezúhonnost,
- f) zdravotní způsobilost.

4.4.4. Práva a povinnosti řádného člena profesní komory

1. Každý řádný člen profesní komory má právo

- a) vyjadřovat svobodně svůj názor,
- b) volit zástupce do orgánů profesní komory a sám být volen,
- c) získávat od profesní komory informace o dění v oblasti sociální práce a o aktuálních akcích a novinkách,
- d) využívat pomoci a poradenství profesní komory v souvislosti s výkonem profese sociální práce (další vzdělávání, pojištění aj.),
- e) vznášet připomínky a podněty týkající se výkonu profese sociální práce,
- f) vyžádat si a obdržet expertní stanovisko k odborným problémům,
- g) využívat pomoci profesní komory v oblasti dalšího vzdělávání,
- h) přihlásit se do licenčního řízení profesní komory,
- i) oznámit překážky kladené ze strany zaměstnavatele k výkonu sociální práce či plnění povinností dané sociálnímu pracovníkovi či zaměstnavateli ze zákona apod.,
- j) využívat právní pomoci profesní komory ve sporech spojených s výkonem profese a s plněním podmínek pro její výkon,
- k) uplatnit členský příspěvek jako položku odčitatelnou od základu daně z příjmu fyzických osob,
- l) pozastavit členství v profesní komoře na vlastní žádost.

2. Každý řádný člen komory má povinnost

- a) vykonávat svou profesi odborně, v souladu se zásadami a principy výkonu profese sociální práce, její etikou a způsobem stanoveným zákonem a dalšími předpisy vnitrostátního práva i mezinárodními předpisy a dokumenty, jakož i podmínkami stanovenými profesní komorou (další vzdělávání, standardy, etický kodex) včetně prováděcích předpisů,

- b) dodržovat vnitřní předpisy profesní komory, zejména statut, jednací, volební, disciplinární a hospodářský řád profesní komory,
- c) oznámit příslušným orgánům profesní komory změny související s výkonem profese, včetně výkonu veřejné nebo akademické funkce,
- d) spolupracovat s ostatními sociálními pracovníky, dalšími odborníky a dobrovolníky při výkonu profese sociální práce,
- e) spolupracovat se studenty a dalšími sociálními pracovníky při výkonu odborné praxe v rámci studia nebo dalšího vzdělávání a pomáhat jim zajišťovat jejich vzdělávací potřeby zejména prostřednictvím sociálního institutu,
- f) zachovávat mlčenlivost, která je upravena zvláštními právními předpisy,
- g) řádně platit stanovené příspěvky,
- h) v případech stanovených profesní komorou uzavřít s příslušným subjektem pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou nesprávným výkonem profese,
- i) podrobit se sankcím v případě porušení či neplnění kterékoli z výše uvedených povinností; sankce stanoví profesní komora ve vnitřních předpisech.

4.4.5. Pozastavení řádného členství v profesní komoře

1. **Řádné členství v profesní komoře se pozastavuje** na žádost sociálního pracovníka zejména v případě:
 - a) mateřské dovolené;
 - b) rodičovské dovolené;
 - c) dlouhodobého pobytu v zahraničí bez výkonu profese, kterým není odborná stáž výkonu sociální práce;
 - d) ze zdravotních důvodů, které brání výkonu profese,
 - e) ztráty a hledání zaměstnání.
2. Po dobu pozastavení řádného členství se neplatí příspěvky.
3. Řádné členství se obnovuje na základě písemné žádosti sociálního pracovníka po opětovném zahájení výkonu profese. Postupuje se dle bodu 4.4.2.

4.4.6. Zánik řádného členství v profesní komoře

Řádné členství v profesní komoře zaniká

- a) úmrtím;
- b) vystoupením z profesní komory z důvodu ukončení výkonu profese;
- c) vyloučením z profesní komory pro neplnění podmínek pro výkon profese;
- d) ztrátou odborné způsobilosti;
- e) ztrátou bezúhonnosti;
- f) omezením svéprávnosti;
- g) ztrátou zdravotní způsobilosti.

Důvody pro vyloučení, včetně způsobů nápravy, stanoví prováděcí právní předpis na základě návrhu profesní komory.

4.5. Organizace profesní komory

4.5.1. Regionální sdružení

1. Základním článkem profesní komory jsou regionální sdružení. Profesní komora se člení na regionální sdružení podle rozdělení ČR na kraje dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích; regionální sdružení se mohou slučovat do větších celků. Členy regionálního sdružení jsou sociální pracovníci, kteří v tomto kraji vykonávají profesi.
2. Orgánem regionálního sdružení je regionální sjezd členů:
 - a) právo účastnit se regionálního sjezdu mají všichni členové regionálního sdružení profesní komory,
 - b) regionální sjezdy svolává profesní komora nejméně jednou za rok; je povinna regionální sjezd svolat vždy, požádá-li o to písemně alespoň jedna třetina všech členů regionálního sdružení, a to nejpozději do dvou měsíců ode dne doručení žádosti,
 - c) regionální sjezd se platně usnáší, je-li přítomna nadpoloviční většina členů regionálního sdružení. K platnosti usnesení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny přítomných členů regionálního sdružení,
 - d) regionální sjezd:
 - i. volí zástupce na sjezd delegátů,
 - ii. rozhoduje o sloučení regionálního sdružení s jinými regionálními sdruženími.
3. Funkce v orgánech regionálního sdružení jsou bezplatné.

4.5.2. Orgány profesní komory

1. Orgány profesní komory jsou:
 - a) sjezd delegátů regionálních sdružení,
 - b) představenstvo v čele s předsedou,
 - c) etická komise,
 - d) revizní komise,
 - e) komise pro rozvoj sociální práce a inovace,
 - f) další komise profesní komory zřízené na základě zmocnění.
2. Funkce v orgánech profesní komory jsou bezplatné. Podmínkou pro volené funkcionáře profesní komory je výkon profese sociálního pracovníka.
3. Činnost profesní komory se řídí statutem, který dále upraví podrobnosti o organizaci profesní komory, jejich orgánů a jejich působnosti, délku funkčního období, podmínky pro volené funkcionáře a způsob zániku funkce v orgánech profesní komory, podrobnosti střetu zájmů funkce v orgánech profesní komory aj.

4. Profesní komora dále upraví:
 - a) způsob volby členů orgánů profesní komory a předsedy volebním řádem,
 - b) způsob jednání orgánů profesní komory jednacím řádem,
 - c) disciplinární řízení disciplinárním řádem,
 - d) pravidla hospodaření hospodářským řádem.
5. Administrativní a organizační fungování profesní komory zajišťuje kancelář profesní komory.
6. Vrcholným orgánem komory je sjezd delegátů regionálních sdružení, který zejména:
 - a) schvaluje, mění a ruší statut, volební, jednací, disciplinární a hospodářský řád,
 - b) volí a odvolává představenstvo a předsedu profesní komory, etickou komisi, revizní komisi, komisi pro rozvoj sociální práce a inovace, případně další zřízené komise,
 - c) sleduje a hodnotí činnost představenstva a předsedy profesní komory, činnost etické komise, revizní komise, komise pro rozvoj sociální práce a inovace, případně dalších zřízených komisí,
 - d) stanoví výši členských příspěvků a poplatků,
 - e) schvaluje rozpočet profesní komory,
 - f) zřizuje sociální fond, popřípadě jiné fondy profesní komory.
7. Představenstvo je řídicím a výkonným orgánem profesní komory. Představenstvo má 15 až 21 členů.
 - a) představenstvo prostřednictvím kanceláře profesní komory
 - i. vede registr členů,
 - ii. hospodaří s majetkem profesní komory,
 - iii. hospodaří se sociálním fondem profesní komory, případně s jinými fondy profesní komory,
 - iv. rozhoduje o pozastavených rozhodnutích orgánů profesní komory,
 - v. svolává regionální sjezdy regionálních sdružení nejméně jednou za rok; je povinno svolat regionální sjezd vždy, požádá-li o to písemně alespoň jedna třetina všech členů regionálního sdružení, a to nejpozději do dvou měsíců ode dne doručení žádosti,
 - vi. svolává sjezd delegátů regionálních sdružení profesní komory nejméně jednou za rok; je povinno svolat sjezd delegátů vždy, požádá-li o to alespoň jedna pětina členů profesní komory nebo alespoň jedna třetina regionálních sdružení nebo požádá-li o to revizní komise, a to nejpozději do dvou měsíců ode dne doručení žádosti,
 - vii. jmenuje členy profesní komory do zkušebních a licenčních komisí,
 - viii. rozhoduje ve všech věcech podle tohoto zákona, pokud o nich nerozhodují jiné orgány profesní komory.

8. Předseda je statutárním zástupcem profesní komory a zastupuje ji navenek. Předseda svolává a řídí jednání představenstva.
9. Etická komise chrání práva subjektů garantovaná etickým kodexem a dalšími předpisy a vykonává disciplinární pravomoc vůči všem členům. Etická komise má 7 až 9 členů. Ze svých členů volí předsedu, který řídí její činnost. Členem etické komise nemůže být člen jiného orgánu profesní komory.
 - a) etická komise může uložit za porušení povinností člena profesní komory disciplinární opatření (napomenutí; pokuta; podmíněné vyloučení; vyloučení),
 - b) proti písemnému rozhodnutí etické komise o uložení disciplinárního opatření může člen, kterému bylo disciplinární opatření uloženo, podat opravný prostředek do patnácti dnů od jeho doručení,
 - c) o opravném prostředku rozhoduje soud.
10. Revizní komise je kontrolním orgánem profesní komory. Revizní komise má 7 až 9 členů. Ze svých členů volí předsedu, který řídí její činnost.
 - a) revizní komise:
 - i. kontroluje činnost profesní komory,
 - ii. vyjadřuje se k rozpočtu profesní komory,
 - iii. pozastavuje rozhodnutí předsedy a regionálního sjezdu, je-li v rozporu s právními předpisy, statutem, řády a ostatními předpisy profesní komory; pozastavené rozhodnutí předloží představenstvu,
 - iv. pozastavuje výkon rozhodnutí představenstva, jsou-li v rozporu s právními předpisy nebo statutem, řády a ostatními předpisy profesní komory; pozastavené rozhodnutí předloží sjezdu delegátů.
11. Komise pro rozvoj sociální práce a inovace má 7 až 9 členů. Ze svých členů volí předsedu, který řídí její činnost.
 - a) komise pro rozvoj sociální práce a inovace přispívá ke strategickému, koncepčnímu a vědeckému uvažování v sociální práci.

4.5.3. Přípravný výbor profesní komory

1. Přípravný výbor profesní komory za podpory ministerstva zajistí:
 - a) svolání ustavujících regionálních sjezdů do šesti měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona,
 - b) svolání sjezdu delegátů do devíti měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona.
2. Ustavující regionální sjezd zvolí delegáty na ustavující sjezd delegátů v počtu 1 delegát na každých započatých 100 sociálních pracovníků v regionálním sdružení.

ČÁST PÁTÁ

VYMEZENÍ NĚKTERÝCH POJMŮ

5.1. Profese

Profese je jasně vymezená pracovní role, u níž je kladen důraz na celkovou roli, zodpovědnost a kvalitu výsledků, které produkuje, a dovednosti, znalosti a schopnosti, které její nositel musí mít. Základními znaky jsou rozsáhlá příprava a výcvik na výkon odborné praxe, intelektuální komponent, autonomie práce a rozhodování, služba hodnotám.

5.2. Sociální práce

Sociální práce je odborná pomáhající profese/činnost, jež je postavena na klíčových principech lidských práv a sociální spravedlnosti. Sociální práce využívá různé metody a techniky sociální práce, teorie lidského chování a sociálních organizací.

5.3. Sociální pracovník

Sociální pracovník je kvalifikovaný pomáhající odborník/profesionál, který svou činností uskutečňuje smysl a účel sociální práce.

5.4. Klienti sociální práce

Klienty sociální práce jsou jedinec, rodina, skupina, komunita, jejichž lidská důstojnost je ohrožena obtížnou životní situací a problémy v interakcích se subjekty v sociálním prostředí, tuto situaci nezvládají vlastními silami a je jim poskytována odborná činnost sociálního pracovníka na základě jejich dobrovolného rozhodnutí nebo úřední povinnosti, a to bezplatně nebo za úhradu.

ČÁST ŠESTÁ

6. SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

6.1. Společná ustanovení

6.1.1. Zmocňovací ustanovení

1. Ministerstvo spravuje registr členů profesní komory vedený profesní komorou.
2. Ministerstvo vydá vyhlášku ke stanovení kompetencí sociálních pracovníků (formy, obsah a dílčí odborné činnosti sociální práce, které náleží výhradně sociálním pracovníkům).
3. Ministerstvo vydá vyhlášku ke standardizaci sociální práce (konkrétní standardy pro činnosti ve stanovené oblasti).
4. Ministerstvo vydá vyhlášku k profesnímu postavení sociálních pracovníků specialistů (oblasti, požadované kompetence, vzdělávací standardy aj.)
5. Ministerstvo vydá další vyhlášky na základě návrhu profesní komory.

6.2. Přechodná ustanovení

1. Sociální pracovníci, kteří splňovali kvalifikační předpoklady ke dni účinnosti tohoto zákona dle dosavadních právních předpisů, jsou odborně způsobilí pro výkon profese sociální práce.
2. Studenti, kteří zahájili studium za účelem výkonu profese sociální práce v některém z oborů, které byly akceptovány za dostatečnou kvalifikaci dle dosavadních právních předpisů před nabytím účinnosti tohoto zákona, jsou po řádném ukončení tohoto studia odborně způsobilí k výkonu profese sociální práce.
3. Přípravu a ustanovení profesní komory a práci přípravného výboru bude ministerstvo podporovat do doby, než budou řádně zvolené orgány profesní komory.

6.3. Závěrečná ustanovení

Pokud je výkon některých činností sociálního pracovníka upraven zvláštním zákonem, je sociální pracovník povinen plnit obecné požadavky, kvalifikaci a závazky stanovené tímto zákonem.

6.3.1. Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. § 1 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
2. § 109 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
3. § 110 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

4. § 111 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

6.3.2. Dotčené předpisy

1. zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
2. zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí
3. zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník
4. zákon č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních

6.3.3. Účinnost

PRACOVNÍ DOKUMENT